

Міністерство культури та інформаційної політики України
КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР»

РОБОЧА ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС»
кафедра оркестрових інструментів (мистецтво джазу)

Рівень вищої освіти	другий
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-наукова програма	– «Музичне мистецтво»

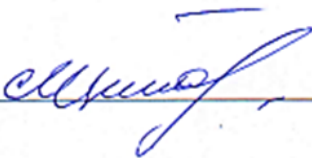
Дніпро
2024

Розробник:

Мовчан Олексій Володимирович, викладач кафедри оркестрових інструментів

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Оркестровий клас» відповідає стандарту другого рівня вищої освіти (ступінь «магістр») галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-науковій програмі «Музичне мистецтво» 2024 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» 2024 / 2025 навчального року, методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

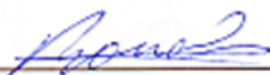
Гарант ОНП

Світлана ЩИТОВА

Робочу програму нормативної навчальної дисципліни «Оркестровий клас» другого рівня вищої освіти (освітній ступінь «магістр») галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням науково-методичної ради КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 6 від «27» червня 2024 року).

Голова ради

Дмитро ВОЛОВИК

Робочу програму нормативної навчальної дисципліни «Оркестровий клас» другого рівня вищої освіти (освітній ступінь «магістр») галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні кафедри вокально-хорового мистецтва КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 6 від «25» червня 2024 року).

Завідувач кафедри

Сергій ГОРОВОЙ

1. Опис навчальної дисципліни

Кількість кредитів – 15	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Загальна кількість годин – 450	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки – 1–2-й
Тижневих годин: аудиторних – 2 самостійної роботи – 2	Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»	Семестр – I–IV-й
Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної роботи – 1/1,7	Рівень вищої освіти – другий	Лекційні заняття– Практичні заняття – 276 годин
Вид контролю – атестаційний екзамен	Ступінь вищої освіти – «магістр»	Самостійна робота – 174 години

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати

навчання

2.1 Мета дисципліни – набуття виконавського досвіду для ведення концертної діяльності у якості артиста та диригента джазового оркестру

2.2. Завдання:

2.2.1 набуття практичних навичок, необхідних для здійснення на високому творчому та професійному рівні оркестрової концертно-виконавської роботи;

2.2.2 поглиблення та закріплення навичок та знань, отриманих в процесі вивчення спеціальних дисциплін;

2.2.3 підготовка, накопичення та розширення джазового репертуару;

2.2.4 оволодіння технікою джазового оркестрового виконавства;

2.2.5 набуття практичного досвіду у роботі з джазовим оркестром;

2.2.6 формування вміння використовувати знання у самостійній роботі над виконавською інтерпретацією хорового твору;

2.2.7 формування синтетичного педагогічного мислення.

2.2.8 формування у здобувачів вищої освіти розуміння взаємозв'язку освітніх компонентів обов'язкового циклу дисциплін та дисциплін вільного вибору, їх вагомості у підготовці фахівців кваліфікації:

Артист (соліст-інструменталіст/соліст-вокаліст; артист оркестру, ансамблю (джазового, вокального), концертмейстер

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- **знати** загальні форми організації виконавської діяльності джазового оркестру, засоби взаємодії диригента з оркестром, закономірності психічного розвитку виконавця та особливості їх прояву у виконавському процесі в різні вікові періоди, специфіку роботи над оркестровими навичками, основні джазові стилі та жанри, специфіку репертуару джазового колективу;

- **вміти** здійснювати на високому художньому та технічному рівні музично-виконавську діяльність у джазовому оркестрі, планувати репетиційний та концертний процес, самостійно готувати до концертного виконання джазових творів різних стилів та жанрів, аналізувати джазовий репертуар з виконавсько-методичних позицій, користуватися методами психологічної та педагогічної діагностики для рішення виконавських задач, аналізувати та критично оцінювати власне виконання, розробляти та реалізовувати творчі проекти за участю джазового колективу, мати навички техніки роботи над штрихами, динамікою, якістю тембрів, технічними прийомами, вміти проводити практичні заняття з ансамблями, оркестровими групами, біг-бендом;
- **володіти** значним досвідом концертного джазового виконавства, методикою ведення репетиційної роботи в оркестрі, навичками вільного читання з листа, імпровізацією, необхідним комплексом теоретичних, методологічних та педагогічних знань у сфері музично-виконавської діяльності.

2.3. Компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

2.3.1. Загальні (ЗК):

ЗП 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗП 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

2.3.2. Фахові (ФК)і:

ФП 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

ФП 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.

ФП 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФП 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФП 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФП 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

2.4. Програмні результати навчання (ПРН):

ПР 2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

ПР 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

3. Зміст курсу

Семестр №1. Удосконалення оркестрових навичок

Удосконалення оркестрових навичок передбачає роботу над звукоутворенням, атакою звуку і звуковеденням, техніки дихання, чистотою інструментального строю, якісною артикуляцією, вмінням слухати один одного, а також взаємодіяти з іншими музикантами для створення єдиної музичної картини. Розширенням діапазону у духових інструментах, формуванням якості звуку і його тембрального забарвлення. Основам ритміки, мелодії та гармонії в джазі..

Семестр № 2. Розкриття ідейно-художньої концепції джазового твору. Комплексний підхід до роботи над джазовим репертуаром, який базується на:

- багаторівневого цілісного аналізу джазового твору (історико-стилістичному, теоретичному, музикознавчому, культурологічному);
- осягненні вмінь імпровізувати на прості акорди.
- виявленні емоційно-образного змісту та засобів виразності для його втілення у контексті різностильових творів;
- Аналіз різних стилів музики, та їх вплив на бігбендове виконання;
- Вивчення репертуару з різних епох джазової музики
- осягненні суспільного та особистого значення джазової гри, як засобу самовираження, та духовної культури;

Семестр № 3. Глибоке аранжування та вдосконалення соло

Подальша робота над розвитком манерної, різностильових гри. Розширення знань про аранжування для оркестру. Проведення практичних занять з аранжування складніших композицій. Імпровізації на більш складні форми та акорди

Семестр №4. Підготовка державної дипломної програми з Біг Бендом

Підготовка магістрів до роботи над державною дипломною програмою передбачає:

- наявність репетиційного плану;
- поглиблене вивчення технічних навичок гри на інструментах;
- вивчення технік аранжування та композиції для джазового оркестру;
- розвиток навичок імпровізації та колективної гри;
- вибір теми дипломної роботи та проведення дослідження;

- написання наукової роботи та підготовка до захисту;
- публічна презентація результатів дослідження та виступи з використанням отриманих навичок у джазовому оркестрі.

Робота магістра з Біг Бендом над державною дипломною програмою охоплює питання подолання оркестрових складнощів, досягнення високого художнього рівня інтерпретації джазового твору та образно-емоційної відповідності його виконання, користування методами психологічної та педагогічної діагностики для рішення виконавських задач, аналізу та критичної оцінки виконання, професійного спілкування з оркестром, сценічної етики та виконавської майстерності, підготовки до концертного виступу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділу і теми	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Індив.	Сам.р.
Тема 1. Удосконалення оркестрових навичок	104		64			40
Тема 2. Розкриття ідейно-художньої концепції джазового твору	122		82			40
Тема 3. Глибоке аранжування, та вдосконалення соло	104		64			40
Тема 4. Підготовка державної дипломної програми з Біг Бендом	120		66			54
Всього годин	450		276			174

6. Теми лекційних занять навчальним планом не передбачені

7. Теми лабораторних занять навчальним планом не передбачені

8. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Удосконалення оркестрових навичок: Практика імпровізації з різними музикантами, різними складами або з використанням Бекінг треків; Студійні або концертні записи, для створення альбомів аба самовдосконалення Аналіз джазових оркестрових аранжувань Прослуховування відомих джазових оркестрів та солістів. Визначення їх стилю гри, характер ,гармонію та мелодію. Розробка плану репетиційної роботи з джазовим колективом	40
2	Тема 2. Розкриття ідейно-художньої концепції джазового твору: Виразові, художні та технічні засоби джазового виконавства;	40

	Втілення емоційно-образного змісту джазового твору у контексті його жанрово-стилістичної моделі; Інтонаційна природа музичної мови джазового твору. Методи професійного спілкування з джазовим колективом Специфіка підбору репертуару для джазового колективу.	
3	Тема 3. Аранжування та вдосконалення соло Послідовність роботи над музичним твором: Вибір композиції, Ознайомлення з твором. Вивчення та аналіз вже існуючих аранжувань Вибір аранжувального складу, та створення аранжувального плану. Експериментування з гармонією та акордами.	40
4	Тема 4. Підготовка державної дипломної програми з хорovým колективом: Взаємодія різних видів мистецтва у джазовому виконавстві; Специфіка інтерпретаційного рішення джазових творів різних жанрів та стилів; Специфіка концертно-виконавської роботи джазового колективу. Загальні форми організації виконавської діяльності джазового колективу.	54
	Всього за навчальним планом	174

9. Методи та технології навчання

Вивчення нормативної навчальної дисципліни «Клас ансамблю» передбачає поєднання різних методів і технологій викладання. Серед них – активні, вербальні, наочні, практичні, проблемно-пошукові, дослідницькі, аналітичні, репродуктивні, розвивальні, індуктивні та дедуктивні.

10. Методи та критерії оцінювання

Методи оцінювання запланованих програмних результатів навчання: перевірку засвоєння матеріалу вибіркових тем курсу згідно з тематичним планом шляхом виконання самостійних та практичних завдань (поточний контроль, залік наприкінці 2 семестру (підсумковий контроль)). **Система контролю** включає виконання усього музичного матеріалу за навчальними вимогами, обов'язково напам'ять.

Кафедрою оркестрових інструментів встановлені такі **критерії оцінювання** знань і компетентностей здобувачів з навчальної дисципліни: *«відмінно»*:

- 1) високий рівень володіння практичними знаннями;
- 2) вільне застосування практичних навичок;
- 3) правильно, без жодної помилки виконані всі завдання.

«дуже добре»:

- 1) дуже добрі знання практичного матеріалу;
- 2) вміння застосовувати знання у практичних завданнях;
- 3) незначні помилки у виконанні завдань, наявність окремих неточностей.

«добре»:

- 1) достатня міра засвоєння ключових практичних понять;
- 2) окремі неточності й помилки при виконанні завдань.

«задовільно»:

- 1) наявність загальних практичних знань на рівні уявлень;
- 2) неточності та помилки при виконанні завдань.

«достатньо»:

- 1) наявність окремих уявлень про вивчений матеріал;
- 2) не виконано більшу половину завдань.

«незадовільно з можливістю повторного складання»:

- 1) незнання більшої частини навчального матеріалу;
- 2) невміння застосовувати знання на практиці;
- 3) майже повна неспроможність виконання завдань.

«незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни»:

- 1) відсутність будь-яких уявлень про вивчений матеріал;
- 2) неспроможність виконати жодне завдання.

11. Методичне забезпечення

16.1 Друковані та електронні матеріали

16.2 Робоча програма з дисципліни.

16.3 Силабус дисципліни.

12. Рекомендована література

Основна

1. Аду Д. Т., Вишнепольський О. Й., Лебедева Н. В. Мистецтво джазу: історія, теорія, методика: навчально-методичний посібник для студентів музичних закладів вищої освіти. К.: Київська муніципальна академія музики ім. Р. М. Глієра, Lat&K, 2019. 192 с.
2. Апатський В.М. Методика постановки виконавського дихання музиканта-духовика. *Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України*. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. Вип. 1. Рівне: Волинські береги, 2006. С. 10–16.
3. Барановська М. С. Естрадно-вокальна музика в Україні кінця ХХ ст.: тенденції розвитку. *Вісник КНУКіМ*. Серія: Мистецтвознавство. 2013. Вип. 28. С. 5–11.
4. Воропаєва О. В. Джазінг як форма взаємодії академічного та «третього» пластів у джазі: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец.: 17.00.03 Музичне мистецтво / Харків, держ. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. 2009. 16 с.
5. Давидов С. П. До питання про інтерпретацію тексту в джазовій музиці. *Київ. Музикознавство* [упоряд. В.Г. Москаленка]. К., 2001. Вип. 7. С. 180–191.
6. Давидов С. П. Специфіка фактури в джазовій імпровізації. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії та практики освіти: зб.наук.* / Харк. держ. Ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2009. Вип.25. С. 301–308.
7. Костеньов О. Л. Джазова інструментальна музика другої половини ХХ – початку ХХІ століття: виразово-стильові та культурологічні

- аспекти. *Мистецтвознавчі записки*: зб. наук.праць. 2021. Вип. 39. С. 184–189.
8. Откидач В. Естрадний спів і шоу-бізнес: навчально-методичний посібник. Вінниця: Нова книга, 2013. 368 с.
 9. Пасічняк Л. М. Робота диригента над музичним твором: *Методичні рекомендації до дисципліни «Оркестрове диригування»* для студентів вищих музичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації на пряму підготовки «Музичне мистецтво». Івано-Франківськ, Нова Зоря, 2012. 72 с.
 10. Ракочі В. О. Оркестр у музичному просторі Європи XVII–XXI століть. Витоки. Трансформації. Концепції: монографія. К.: КМАМ ім. Р. М. Глієра, 2020. 352 с.

Допоміжна:

1. Рябуха Н.О. Виконавська інтерпретація як метод пізнання музичного твору. *Вісник ХДАДМ*: зб. наук. праць. Харків, 2009. No 16. С. 135–142.
2. Сирятська Т.О. Виконавська інтерпретація в аспекті психології музиканта артиста: автореф. дис. ... канд.. мистецтв. спец.: 17.00.03 Музичне мистецтво / ХНУМ імені І.П. Котляревського. Харків, 2008. 18 с.
3. Юферова А. В. Музичні комп'ютерні технології та виконавське мистецтво. *Мистецтвознавчі записки*. Вип. 24. К., 2013. С. 23–31.
4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти: Навч.-метод, посібник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2011. 640 с.

Інтернет-ресурси:

1. http://ukrnotes.in.ua/lysenko_vokal_suprovid.php.
2. <http://library.dudaryk.ua/ua/compositions>
3. <http://composersukraine.org/index.php?id=1371>